

Oversticht: 'Juist veel moois uit wederopbouw'

Onderzoekresultaten Oversticht laten ander beeld zien dan RACM.

door Ingrid Stijkel

ZWOLLE - Slechts één pand uit de wederopbouwperiode in de provincie Overijssel komt volgens de rijksdienst RACM in aanmerking voor beschermde monumentenstatus. Het St. Jozefziekenhuis in Deventer zou behouden moeten blijven. Dat aantal steekt schril af tegen de tientallen gebouwen die Het Oversticht recent heeft laten vastleggen in een rapport. Wat het genootschap betreft zijn die allemaal de moeite waard om voor het nageslacht te bewaren.

De Bond Heemschut kondigde na presentatie van de top 100-lijst door minister Plasterk maandag direct aan een eigen lijst van waardevolle gebouwen uit de periode van de wederopbouw te gaan maken. Nederlands grootste particuliere vereniging voor het behoud van cultureel erfgoed vond de lijst van topmonumenten uit de periode 1940-1958 'volstrekt onvoldoende'. Er zijn volgens de vereniging veel meer 'jonge gebouwen' die de moeite waard zijn te behouden. Actie is volgens de bond nodig om-

Flats aan de Anthonie van der Heimstraat in Dieze-Oost, in Zwolle 'de meest gave wijk uit de wederopbouwperiode'.

foto Frans Paalman

dat juist de jonge bouwkunst door sloopplannen in herstructureringswijken dreigt te verdwijnen.

Het is geen onbekend geluid. Het genootschap Het Oversticht dat waakt over het stedelijk en landelijk schoon in de provincie Overijssel hoopt dat gemeenten en woningbouwcorporaties beter nadenken over de sloop van panden uit de na-oorlogse periode. Ze hebben een cultuurhistorische waarde die vaak niet herkend wordt door de

partijen die met herstructurering juist in de na-oorlogse wijken aan de slag gaan. Met behulp van een

'We willen partijen bewust maken van de historische waarde van panden'

goed gevulde subsidiepot van de provincie (625.000 euro) heeft Het Oversticht in drie maanden tijd ge-

bouwen in de hele provincie geïnventariseerd die de moeite waard zijn om in de toekomst van de slopershamer te redden.

Volgens Het Oversticht zijn er heel veel gebouwen in Overijssel die de moeite waard zijn om te behouden. Ze komen misschien niet direct voor de rijksmonumentenstatus in aanmerking, maar zijn wel architectuur historisch interessant. Het Oversticht heeft de resultaten van de inventarisatie naar gemeenten en woningbouwcorporaties gestuurd, die veel met herstructurering te maken hebben. Zij kunnen nagaan welke gebouwen interessant zijn om te behouden. Het Oversticht gaat dat overigens niet afdwingen. Projectleider Helene Meelissen: „We willen de betrokken partijen alleen bewust maken van de historische waarde en hen begeleiden bij hergebruik.”

In Zwolle is de wijk Dieze-Oost aangemerkt als meest gave wijk uit de wederopbouwperiode. Holtenbroek komt daar na de forse herstructurering niet meer voor in aanmerking. Meelissen: „De wijk heeft niet meer zijn oorspronkelijke structuur en bepaalde objecten zijn al verdwenen.”

Dieze-Oost daarentegen heeft nog de typisch uit de jaren vijftig af-

komstige flats, maisonnette-hoogbouw, tweelaags rijtjeswoningen en tweelaags portiek-etagewoningen. De wijk is opgebouwd volgens de zogenoemde stempelmethode, waarbij op de ontwerptafel telkens dezelfde woningenstructuur naast elkaar is gelegd. Ook heeft de wijk een zogenoemd assenkruis voorzien van veel groen. Maar ook gedeelten uit de wijken Assendorp (onder meer Korenbloemstraat en Primulastraat), Diezerpoort-West (Minervalaan en Ruysdaelstraat), Holtenbroek (Midelweg en Zwartewaterallee) en Ittersum (Deventerweg en Mr. P.J. Oudlaan) zijn aangemerkt als interessant om te behouden.

Het Oversticht inventariseerde ook kerken in de provincie. In de na-oorlogse periode werden die nogal eens gebouwd, om de sociale structuur in wijken op te bouwen of te herstellen. Ze zijn vaak van markante architectuur. Acht stuks zijn interessant om te bewaren, aldus Het Oversticht; in Zwolle zijn dat de Emmauskerk (Berkum), de Onze Lieve Vrouwe van Altijd Durende Bijstandkerk (Herfte/Wijthmen), de Verrijzenis des Herenkerk (Holtenbroek) en de Michaëlkerk (Dieze-centrum).